

1. Yhteystiedot, kansilehti

SUORAMAN PÄIVÄKOTI

Kukkotalo

[Kyötikkäläntie 8](#)
36220 Kangasala

Ryhmä

Piiperoiset

Puhelinnumero

040 1336 688

Posetiivarit

040 1336 690

Pillipiiparit

040 1336 689

Keittiö

040 1336 687

Sähköposti

piiperoiset@kangasala.fi

posetiivarit@kangasala.fi

pillipiiparit@kangasala.fi

(Integroitu erityisryhmä)

Pajupillin talo

[Lenkkeilijänpolku 1](#)
36220 Kangasala

Ryhmä

Taikurit

Veijarit

Keittiö

Revontulet, perhepäivähoidon varahoitokoti

Puhelinnumero

040 1336 590

040 1336 591

040 1336 353

050 3803 345

Sähköposti

taikurit@kangasala.fi

veijarit@kangasala.fi

Varhaiskasvatusyksikön johtaja Kati Moisander 050 5975 718
kati.moisander@kangasala.fi

Vastuuhenkilö Mari Hellman 050 3651 159
mari.hellman@kangasala.fi

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Minna-Liisa Virpinen 050 4131329
minna-liisa.virpinen@kangasala.fi

Suoraman päiväkodin henkilökunta

Piiperoiset

Anu Komu
Nina Moisander
Laura Vääntinen

Pillipiiparit

Anni Järnvall
Mari Hellman
Saila Lähderinne
Tiina Ryttyläinen
Sivi Nieminen

Posetiivarit

Anna Laakkonen
Henni Surma-aho
Hannele Mäkinen
Merja Knuuttila

Kiertävä varahenkilö
Susanna Rantanen

Taikurit

Hanna Janger
Tanja Köntti
Annika Niemelä

Veijarit

Päivi Leppänen
Maria Granstedt
Minna Seppälä

2. Kehittämiskohteet

Kangasalan varhaiskasvatuksen yhteiset tavoitteet kaudella 2021 - 2022 ovat;

Oppimisympäristöjen kehittäminen pedagogisen toiminnan näkökulmasta sisällä ja ulkona: Suoraman päiväkodin kehittämiskohteeksi on valittu lapsen aktiivista osallisuutta tukevan oppimisympäristön kehittäminen sekä ulkona ja sisällä. Konkreettiseksi tiloiksi on valittu Pajupillin sali ja ulkoterassit. Pajupillin salin suunnitelmat ovat jo toteuttamista vaille valmiit. Tavoitteena on selkeyttää tilaa luomalla hyvä tila liikkumiselle sekä toimiva tila digitaalisten välineiden käytölle esimerkiksi OmiVista Mobii- interaktiiviselle lattialaitteelle. Myös digitaalisen oppimisympäristön kehittäminen jatkuu viime kaudelta edelleen. Tavoitteena on tieto- ja viestintäteknikan monipuolisempi käyttö, osaamisen vahvistaminen ja monipuolistaminen sekä ja lasten osallisuuden lisääminen. Harjoittelemme lasten kanssa tabletin käyttöä ja otamme digitaalisia välineitä, esimerkiksi dokumenttikameran, videotykin ja OmiVista Mobii-interaktiivisen lattian aiempaa aktiivisemmin käyttöön arjessa. Päiväkodin henkilökunta kehittää tieto- ja viestintäteknologiaosaamistaan osallistumalla mahdollisuuksien mukaan tarjolla oleviin koulutuksiin.

Lasten ja huoltajien osallisuus:

Suoraman päiväkodin kehittämiskohteeksi on valittu vanhempainyhdistyksen toiminnan kehittäminen ja ylläpitäminen. Meillä on kolmen vuoden ajan toiminut vanhempainyhdistys.

Toiminta on ollut melko pienimuotoista, lähinnä kehittelyasteella. Korona-aika ja jäsenten vaihtuvuus ovat vaikuttaneet toimintaan vahvasti. Vanhempainyhdistykselle on luotu sähköiset mainokset perheille jaettavaksi ja henkilöstö tiedottaa kauden alussa kaikkia huoltajia yhdistyksen toiminnasta. Ideoimme yhdessä yhdistyksen toimintaa ja osallistamme huoltajia toiminnan kehittämiseen.

Suoraman päiväkotona on **Vihreän lipun päiväkotina**. Olemme saaneet Suomen ympäristökasvatuksen seuralta sertifikaatin tavoitteellisesta ympäristötietoisesta toiminnasta, ja saavuttaneet kestävän tason lasten ympäristökasvatuksessa. Tällä hetkellä olemme kestävän kehityksen siinä vaiheessa, että on aika muistutella jo opituista ja olemassa olevista asioista. Henkilöstö ja perheet ovat vaihtuneet paljon ja heidän perehdyttämisenä ansiokkaaseen toimintaamme on erityisen tärkeää. Vihreän lipun aikuistiimi kokoontuu säännöllisesti. Kokoontumisissaan he suunnittelevat, kuinka käyttävät hyödykseen Vihreän lipun vuosikalenteria lasten ja huoltajien osallistamiseen. On tärkeää myös säännöllisesti miettiä, kuinka jo tavaksi tulleita Vihreän lipun tapoja ylläpidetään. Tapojen päivittäminen voi myös olla ajankohtaista. Johtaja on myös jäsenenä Kangasalan kaupungin Energiatehokkuusryhmässä. Hän tuo tietoa yksikköön myös kuntatasolla tapahtuvista kestävän kehityksen asioista.

Observoinnin tuloksista tavoitteeksemme nostettiin **lasten tunnetaitojen kehittämisen**. Käytämme vahvasti liikuntaa ja leikkiä taitojen kehittämiseen. Ryhmät pitävät säännöllisesti tunnekasvatustuokiota. Käytössämme on paljon hyvää ja ajankohtaista materiaalia. Henkilöstö myös osallistuu tarjottuihin koulutuksiin aktiivisesti.

Hyvän yhteistoiminnan ylläpitäminen on meille Suoraman päiväkodissa tärkeä tavoite. Yhteistyö ja avunanto, avoin kunnioittava suhtautuminen ja toisten huomioiminen synnyttää hyvää ilmapiiriä. Kehittelemme edelleen uudenlaisia tapoja yhteistyön tekemiseen perheiden, lapsiryhmien ja henkilökunnan välillä, ja huomioimme yhteistoiminnassa myös digitaaliset välineet ja niiden tarjoamat mahdollisuudet.

Yksikön tiimisopimukseen kirjaamme kaikki yhteisesti sovitut käytännöt ja kaikki sitoutuvat noudattamaan niitä.

3. Toimintaperiaatteet

Suoraman päiväkodin keskeisenä ajatuksena on lapsen hyvinvoinnin edistäminen. Varhaiskasvatusta toteutetaan hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutena, ja lapsuutta arvostetaan ainutkertaisena elämänvaiheena. Toiminnassa korostuu lapsilähtöisyys ja lasten ja huoltajien osallisuus. Jokaisella lapsella on oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi varhaiskasvatuksen arjessa. Lapsi saa toteuttaa itseään hänelle ominaisimmilla tavoilla. Lapset ovat osallisia kykyjensä, taitojensa ja kiinnostuksensa mukaan ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan omista lähtökohdistaan käsin ja vapaaehtoisesti.

Pienten lasten kohdalla osallistaminen on esimerkiksi sitä, että lasta autetaan tunnistamaan tunteitaan, kokemuksiaan ja mielipiteitään, ja valitsemaan kiinnostavia leikkejä. Ruokailussa lapsi saa valita muun muassa ottaako ruokaa vähän vai paljon, ja isoimmat lapset saavat ottaa itse ruuan, voidella leivät ja kaataa maitoa. Lasten osallisuutta tuetaan myös demokraattisin keinoin eli äänestämällä tai yhdessä keskustellen päätetään esimerkiksi yhteiset laulut tai retkikohteet. Lasten osallisuutta lisätään dokumentoimalla päiväkodin arkea valokuvoin sekä laittamalla lasten piirustuksia ja lasten kertomia tarinoita kasvunkansioihin tai seinälle. Lapset otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja dokumentointiin.

Pienryhmätoiminta mahdollistaa lasten kuulluksi tulemisen ja antaa heille hyvät mahdollisuudet vaikuttaa asioihin. Lapsia haastatellaan, havainnoidaan ja kuunnellaan eli sen kautta he myös arvioivat toimintaa. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan lasten kiinnostusten kohteet. Kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että lapset kohdataan tasa-arvoisina, yhdenvertaisina ja heidän ajatuksiaan kunnioittaen.

Huoltajien osallisuus näkyy vanhempainyhdistystoiminnassa, vanhempainilloissa ja -tapahtumissa sekä vanhempien toiveiden huomioimisena ja kuuntelemisena. Suoraman päiväkodissa toimii vanhempainyhdistys, joka osaltaan osallistaa vanhempia ja synnyttää hyvää yhteishenkeä -ja toimintaa vanhempien ja päiväkodin välille.

Kaikissa Suoraman päiväkodin lapsiryhmissä toimitaan pienryhmäpedagogiikan periaatteiden mukaisesti. Lapset kohdataan yksilöllisesti ja sensitiivisesti, ja aito läsnäolo, yhteistyö ja avoimuus ovat meille tärkeitä asioita. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä turvallisuus ovat myös toiminnan kulmakiviä. Arjen pedagogiikalle annetaan aikaa.

Katsomuskasvatukseen liittyvistä asioista keskustellaan yhdessä. Opettelemme suvaitsevaisuutta, hyväksymistä ja avarakatseisuutta arjen tilanteissa. Katsomuskasvatustiimi vastaa tiedottamisesta ja koko kaupungin tähän aiheeseen liittyvien asioiden tuomisesta tietoon. Teema pidetään mukana keskusteluissa aktiivisesti, muun muassa viikkopalavereissa asiaa käsitellään säännöllisesti. Odotamme varhaiskasvatuksen uusia linjauksia asiaan.

Vihreän lipun- ympäristökasvatustoiminta on suunniteltua ja systemaattista, ja se pohjautuu Suomen ympäristökasvatuksen seuran Vihreän lipun kriteereihin. Päiväkodin koko henkilökunta on sitoutunut toimintaan, ja lapset ovat aktiivisia toimijoita arjen projekteissa. Vihreän lipun henkilöstötiimi ja lapsiraati kokoontuvat sovitusti ja säännöllisesti vuoden aikana, ja ne suunnittelevat arjessa toteutettavaa toimintaa. Myös lasten vanhempia osallistetaan toimintaan ja sen suunnitteluun yhteisten tempausten kautta. Kestävän tulevaisuuden periaatteet ovat Vihreän lipun toiminnan kautta meillä osa arkea. Luonto ja sen arvostaminen, kierrätys, roskien lajittelu, ympäristötietoisuus, energiansäästö ja kestävät hankinnat ovat lapsillekin tutuksi tulleita asioita. Kaikissa ryhmissä on biojäte-, paperin- ja pahvinkeräys, ja päiväkodilla on oma lasi- ja metallijättepiste. Retkiä lähiympäristöön ja metsään tehdään viikoittain ja luonnonmateriaalit

hyödynnetään esimerkiksi askarteluissa. Näiden avulla vahvistetaan lasten positiivista luontosuhdetta. Kestävän tulevaisuuden periaatteet huomioidaan myös oppimisympäristön muokkaamisessa.

Päiväkodissa järjestetään yhteisiä tapahtumia ulkona ja sisällä lähes viikoittain. Päiväkodin tilat ja välineet ovat yhteisessä käytössä. Lapsiryhmät yhdistyvät tilanteen mukaan loma-aikoina, lisäten yhteistoimintaa ja yhteenkuuluvuudentunnetta. Ylläpidämme positiivista henkeä ja huumoria arjessa.

Ajankohtainen Koronatilanne huomioidaan kaikessa toiminnassa. Yhteisiä tilaisuuksia lapsille, vanhemmille tai kasvattajien kesken järjestetään tilanteen mukaan huomioiden ajankohtainen Koronatilanne ja sen vaikutukset.

Toiminnan tukena käytämme toiminnan vuosikelloa. Sitä hyödynnetään sekä koko päiväkodin että lapsiryhmien toiminnan suunnittelussa. Kalenterivuoteen kuuluvat juhlapyhät ja niihin liittyvät perinteet huomioidaan toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa, samoin kuin eri kulttuureista tulevat lapset ja kulttuuriset perinteet.

Kangasalan kaupungin kansainvälisyys-, kulttuuri-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat sekä liikuntakasvatussuunnitelma että tieto- ja viestintätekniikkasuunnitelmat ohjaavat varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi toiminnan suunnittelua ja toteutusta.

Pedagogisen johtamisen vuosikello on myös asiakirja, joka on otettu yksikössämme käyttöön. Tämä tuo hyvää rakennetta ja tukea pedagogiseen johtajuuteen.

Säännöllisesti päivitettävä turvallisuussuunnitelma on meille myös tärkeä toimintaa ohjaava asiakirja.

4. Kehittäminen ja arviointikäytännöt

Suunnittelu-, dokumentointi ja arviointikäytännöt

Suoraman päiväkodin toiminnan tukena on toimivat suunnittelu-, dokumentointi- ja arviointirakenteet. Rakenteita tarkastellaan ja muokataan tarpeen mukaan. Kaikki työntekijät on perehdytetty yksikön toimintatapoihin, ja henkilökunta sitoutuu toimimaan yhteisten toimintamallien mukaan. Jokainen tiimi laatii kauden alussa toimintasuunnitelman, joka tuo esiin tavoitteet ja suunnitelman ryhmän toimintaan. Toiminnan suunnittelussa hyödynnetään varhaiskasvatusta ohjaavia asiakirjoja, esimerkiksi Vasun vuosikelloa, liikuntasuunnitelmaa, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelma ja tieto- ja viestintätekniikan suunnitelmaa. Yksikön omiin hankkeisiin liittyvät vuosisuunnitelmat kulkevat myös aktiivisesti mukana toiminnan suunnittelussa. Lapsiryhmän suunnitelmia syvennetään toimintakauden aikana päivittäin ja viikoittain. Toiminnan suunnittelun pohjana on lapsiryhmästä nousevat tarpeet ja tavoitteet.

Toimintaa dokumentoidaan monin eri tavoin. Käytössä on muun muassa pienryhmävihkot, kasvunkansiot, vasupuut, viikko- ja kuukausikirjeet, Päikky-sovellus, Facebook, Instagram ja valokuvat. Lasten työt ovat esillä ja nähtävillä jokaisessa ryhmässä. Myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on yksi dokumentoinnin muoto.

Toimintaa, rakenteita ja käytäntöjä arvioidaan jatkuvasti. Arviointia tehdään viikoittain tiimeissä, koko päiväkodin yhteisissä palaverissa ja työryhmien palaverissa. Arvioinnin perusteella tavoitteita tarkennetaan, toimintatapoja muokataan ja toimintaa kehitetään. Toimintakauden lopussa toimintaa arvioidaan laajemmin ja arviointi kirjataan toimintasuunnitelmaan. Syyskauden arvioinnista nostetaan tarkennetut tavoitteet kevätkaudeksi. Asiakaskyselyssä asiakkailta saadun

palautteen perusteella esiin nostetaan tiimien ja koko yksikön vahvuuksia sekä kehittämisen kohteita.

Vasuprosessissa etenemme Kangasalan varhaiskasvatuksen yhteisten linjausten ja ohjeiden mukaan. Päiväkodin molemmissa rakennuksissa on ajantasainen vasukansio ja sähköinen linkkilista, josta löytyy tarvittavat lomakkeet, tiedot, vuosikello ym. Opettajien pedagogisessa ryhmässä ja päiväkodin viikkopalaverissa käsitellään säännöllisesti vasuun liittyviä asioita. Opettajien pedagoginen ryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa ja ryhmässä keskustellaan esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisesta, toiminnan dokumentoinnista, arvioinnista ja muista toiminnan kannalta ajankohtaisista ja tärkeistä sisällöllisistä asioista. Opettajien pedagogiseen ryhmään kuuluu kaikki yksikön varhaiskasvatuksen opettajat ja varhaiskasvatusyksikön johtaja. Päiväkodin viikkopalaverit pidetään joka toinen viikko, ja niissä käsitellään ajankohtaisia asioita. Kasvattajakahvilat, erilaiset tiimit ja työryhmät kokoontuvat säännöllisesti ja aina tarpeen mukaan.

Osaamisen kehittäminen

Päiväkodin henkilökunta osallistuu kaupungin järjestämiin koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan aktiivisesti, ja sopimuksen mukaan myös muiden tahojen järjestämiin koulutuksiin. Henkilöstö myös opiskelee myös vapaa-ajallaan aktiivisesti. Varhaiskasvatuksen yhteisiin koulutuksiin osallistumisessa pääsääntönä pidetään sitä, että vähintään 1/tiimi lähtee koulutukseen. Pitkäaikaiset sijaiset huomioidaan tasavertaisina muiden kanssa eli he pääsevät samaan tapaan koulutuksiin kuin muutkin.

Osaamista kehitetään ja koulutuksissa opittuja asioita jaetaan muiden kanssa, esimerkiksi talonpalaverissa, kasvattajakahviloissa, pedagogisissa illoissa ja koulutushetkissä. Hyviä käytäntöjä jaetaan arjessa ja niistä keskustellaan palaverissa.

Kauden 2021 - 2022 suunnittelua tehtiin jokaisessa tiimissä yhden iltapäivän ajan. Tarvittaessa tiimit ovat saaneet myös lisää suunnittelu-aikaa, kun lapsiryhmästä nousseet tarpeet on huomioitu.

Koko talon suunnitteluilta pidettiin 25.8.2021.

Henkilökunnan pedagogiset illat pidetään

- Lokakuussa, teemana työhyvinvointi ja Tvt-asiat
- Joulukuussa, teemana syyskauden arviointi
- Tammikuussa, teema vielä avoinna
- Maaliskuussa, teema vielä avoinna
- Toukokuu, kevätkauden arviointi

Huomioimme ajankohtaisen Korona-tilanteen kaikissa suunnitelmissa.

Työryhmät, vastuhenkilöt

Päiväkodissa on sovittu erilaisia vastuutehtäviä ja työryhmiä. Tehtävistä tai työryhmistä vastaavat huolehtivat asioiden eteenpäinviemisestä ja suunnittelusta yhteistyössä muiden kanssa.

Vastuutehtävistä on olemassa erillinen liite päiväkodissa.

5. Oppimisympäristö

Fyysinen oppimisympäristö sekä sisällä että ulkona on päiväkodissamme turvallinen, selkeä ja liikkumaan innostava, ja lapsilla on erilaisia rajattuja ja rauhallisia leikkipaikkoja. Tiloja ja oppimisympäristöä muokataan lapsiryhmän mielenkiinnon ja ikätasoisten tarpeiden mukaan. Jokaisella lapsella on oma lokero-, ruokailu- ja lepopaikka, joissa on oma nimi tai kuva merkinä. Päiväkodissa näkyy myös lasten kädenjälki askarteluissa, piirustuksissa ja maalauksissa. Tilojen monimuotoisuus ja muunneltavuus mahdollistavat lasten osallisuuden, ja lapsilla on mahdollisuus

muokata leikkiympäristöä leikkien aikana. Päiväkodin piha on tärkeä osa fyysistä ympäristöä. Tämän lisäksi pyrimme hyödyntämään myös lähiympäristöä oppimisympäristönä mm. Vihreän lipun teemaan liittyen sekä erilaisten retkien ja monipuolisen liikkumisen merkeissä.

Sosiaalinen oppimisympäristö muodostuu lasten ja aikuisten yhteisöstä, jossa lapsi saa olla päivittäin tekemisissä toisten lasten ja aikuisten kanssa. Vuorovaikutustilanteissa lapset oppivat vertaisryhmässä toistensa kanssa ja toisiltaan. Leikkiessä luodaan ystävyys-suhteita ja opitaan toisten huomioimista, vuorottelua sekä luodaan "me-henkeä" toimimalla ryhmässä ja pienryhmissä. Kaverisuhteita tuetaan ja lapsia kannustetaan toimimaan yhdessä eri kavereiden kanssa. Jokainen saa olla ryhmässä oma itsensä, ja opettelemme hyväksymään erilaisuutta. Päiväkodissa on kannustava ja rauhallinen ilmapiiri ja panostamme hyvään yhteishenkeen ja yhteistoimintaan niin lasten kuin aikuistenkin välillä. Luottamus ja avoimuus ovat meille tärkeitä.

Psyykinen oppimisympäristö muodostuu päiväkodin yhteisöllisestä ilmapiiristä. Päiväkotimme aikuiset luovat lapsiryhmään turvallisen ja myönteisen ilmapiirin, joka tukee lapsen yksilöllisyyttä ja osallisuutta. Myönteinen ilmapiiri syntyy aidosta läsnäolosta, kuuntelusta ja vastavuoroisesta vuorovaikutuksesta. Päiväkodin henkilöstö toimii sensitiivisesti ja kuuntelee ja havainnoi lapsen kehitystä, kasvua ja tarpeita. Psyykinen ympäristö on tutkimisen ja ihmettelyn salliva. Ei - kieltä käytetään vain vähän ja perustellusti. Huumori ja ilo sekä rento ja kannustava ilmapiiri ovat osa päiväkodin arkea. Jokaisella lapsella on oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi varhaiskasvatuksen arjessa. Pyrimme siihen, että lapsi saa toteuttaa itseään hänelle ominaisimmilla tavoilla. Lapset ovat osallisia arjessa kykyjensä, taitojensa ja kiinnostuksiansa mukaan ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan omista lähtökohdistaan käsin ja vapaaehtoisesti.

Digitaalinen oppimisympäristö. Päiväkodissa käytetään digitaalisia laitteita päivittäin. Jokaisella ryhmällä on käytössään puhelin, tietokone, tabletti, bluetooth- kaiutin ja digitaalinen valokuvakehys, ja yhteisessä käytössä on dokumenttikameroita, videotykkejä ja bluetooth-kuulokkeita, Sphero-aktiivipalloja sekä interaktiivinen lattia. Ryhmissä harjoitellaan erilaisten sovellusten käyttöä, muun muassa Lukulumon digitaalinen kirjasto on käytössä jokaisessa ryhmässä. Lasten kanssa etsitään myös ahkerasti tietoa heitä kiinnostavista asioista.

Kuva; Veera

6. Pedagoginen tuki

Kaikki lapset saavat varhaiskasvatuksessa tarvitsemaansa tukea. Tuen tarvetta ja määrää arvioi henkilökunta yhdessä vanhempien kanssa. Kangasalla jokaiselle lapselle tarjotaan kehitykseen ja oppimiseen YLEISTÄ tukea. Lapselle, joka tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, tarjotaan TEHOSTETTUA tukea. ERITYISTÄ tukea annetaan niille lapsille, joilla on vaikeuksia edistyä riittävästi muiden tukitoimien avulla.

Yleinen tuki

- Vuorovaikutus ja ohjaus on positiivista. Ryhmissä on myönteinen ilmapiiri.
- Kasvattajilla on myönteinen tapa kohdata arjen pulmatilanteet.
- Kasvattajat ovat aidosti läsnä lasten kanssa toimiessaan.
- Toiminta suunnitellaan ja sitä kehitetään yksittäisten lasten ja lapsiryhmän tarpeista lähtien. Käytössä on erilaisia havainnointi- ja dokumentointitapoja. Ryhmässä toteutetaan tarvittaessa kerhotoimintaa tukemaan lasten kehitystä.
- Toimintaa arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti tiimipalaverissa ja erityisopettajan tuella.
- Toiminnassa ja oppimisympäristön rakentamisessa otetaan huomioon lasten osallisuus. Toiminnan pohjana ovat lasten mielenkiinnonkohteet. Toiminta on monipuolista.
- Leikillä on vahva asema. Leikkimahdollisuudet ja -välineet ovat monipuoliset. Leikkejä havainnoidaan ja ohjataan.
- Pienryhmäpedagogiikka on käytössä kaikissa/laajasti arjen tilanteissa.
- Arjen struktuuri on selkeä.
- Käytössä on kuvat päiväjärjestyksen tukena. Ryhmissä käytetään myös muuta visuaalista tukea vuorovaikutuksen ja ymmärtämisen tukena
- Toimintaympäristö on selkeä ja aistiystävällinen ja tarpeiden mukaan muuntuva
- Ryhmissä huomioidaan erilaiset oppimistyyliä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa

Tehostettu tuki

- Tehostettu tuki rakentuu laadukkaalle yleiselle tuelle/ laadukkaalle pedagogiselle arjelle
- Lapsen yksilöllisiä tukitoimia lisätään, jotta lapsen on helpompi toimia päivän tilanteissa esimerkiksi siirtymätilanteissa ja ruokailuissa sekä saada osallisuuden ja onnistumisen kokemuksia leikeissä ja muussa toiminnassa
- Lapsen henkilökohtainen ohjaaminen lisääntyy
- Kasvattajat muuttavat toimintatapoja ja oppimisympäristöä tarpeen mukaan
- Kuvien käyttöä lisätään lapsen tarpeiden mukaan
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimii tehostetun tuen suunnittelun tukena. Suunnittelun tukena voidaan käyttää "Pedagogiset ratkaisut lapsen tuen suunnittelussa" – koostetta (koonnut Sari Rautiainen).
- Yhteistyö yhteistyötahojen kanssa alkaa/ vahvistuu.

Erityinen tuki

- Erityisessä tuessa lapsen tuki vahvistuu ja yksilöllistyy edelleen.
- Tuen suunnittelussa on vahvasti mukana yhteistyötahot ja yhteistyön määrä perheen ja yhteistyötahojen kanssa lisääntyy.

Tukitoimia annetaan mahdollisimman pitkään omassa päiväkotiryhmässä. Lasten tuen tarpeet ja tavoitteet kirjataan ryhmän toimintasuunnitelmaan. Ryhmän hyvin mietityt rakenteet ja toimintatavat sekä pysyvät ihmissuhteet tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. Onnistumisen kokemukset sekä kaverisuhteissa että omassa osaamisessa vahvistavat lapsen itsetuntoa. Lapsen siirtyessä esiopetukseen teemme yhteistyötä esiopetuksen opettaja.

Päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka vieraillee säännöllisesti lapsiryhmissä ja antaa tukea ja ohjausta erityiskasvatuksen asioissa. Hän tukee

varhaiskasvatuksen henkilöstöä ja vanhempia tuen suunnittelussa, havainnoi lasten kehitystä yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä vanhempien kanssa ja osallistuu lapsiryhmän toimintaan. Erityisopettaja on päiväkodissa myös vanhempia varten, ja häneen voi olla suoraan yhteydessä lapsen kehitykseen ja kasvuun liittyvissä asioissa. Erityisopettaja osallistuu aina tehostetun ja erityisen tuen palavereihin ja tarvittaessa myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluihin. Tavoitteena on lasten tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen yhdessä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Varhaiskasvatuksen perhekoordinaattori on myös päiväkodin ja asiakasperheiden tukena tarvittaessa.

7. Tiedottaminen

Päiväkodissämme noudatetaan Kangasalan varhaiskasvatuksen yhteisiä tiedottamisen linjauksia. Jokaisessa lapsiryhmässä käytetään aktiivisesti Päikky-sovellusta vanhempien suuntaan tiedottamisessa. Sen kautta tiedotetaan perheitä arjen asioista, esimerkiksi lähetetään seuraavan viikon viikkokirje, tiedotetaan retkieväistä tai lelopäivästä ja välitetään vanhemmille esimerkiksi valokuvia lapsen päivästä. Myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan Päikyssä.

Äkillisissä arjen tilanteissa käytetään puhelinta ja tekstiviestejä tiedottamiseen. Vihreän lipun päiväkotina vältämme kaikkea paperitiedottamista vanhempien suuntaan. Ilmoitustaulut ja päivittäiset keskustelut lasten tuonti- ja hakutilanteissa ovat myös tärkeitä tiedottamisen kanavia. Viikko- tai kuukausikirjeet lähetetään jokaisesta ryhmästä perheille ja niissä kerrotaan sekä menneistä että tulevista päiväkodissa tehdyistä asioista sekä avataan varhaiskasvatussuunnitelman sisältöjä.

Lasten Kangasala Facebook-sivut toimivat ajankohtaisen ja yleisen tiedottamisen välineenä ja ryhmät julkaisevat siellä vasun teemojen mukaista sisältöä arjen tapahtumista. Instagram on otettu käyttöön jokaisessa lapsiryhmässä. Tätä kanavaa käytetään ryhmän arjen toiminnan dokumentoinnissa. Koko päiväkodin Instagram on myös otettu käyttöön. Tämän käyttöä harjoitellaan tulevalla toimintakaudella.

Koko yksikön sisäisen tiedottamisen välineinä käytetään muun muassa Teamsia, Whatsappia ja sähköpostia. Henkilöstö osaa käyttää ja etsiä tietoa henkilöstölle suunnatuista Teams-kanavista.

8. Yhteistyö

Teemme aktiivista yhteistyötä tukipalveluiden kanssa (ateria- ja siivouspalvelut ja tilapalvelu), jotka kuuluvat olennaisena osana päiväkodin jokapäiväiseen arkeen.

Teemme alueellista yhteistyötä lähialueen perhepäivähoidon, päiväkotien, Suoraman esiopetuksen ja koulun kanssa. Perhepäivähoidon varahoitokoti toimii Suoraman päiväkodin tiloissa. Myös päiväkodin vanhempainyhdistys on meille tärkeä yhteistyöryhmä. Yhteistyön tarkemmat aikataulut ja yhteistyön muodot on kuvattu tarkemmin yksikön tiimisopimuksessa.

Varhaiskasvatuksen perhekoordinaattori, neuvola, perheneuvola, sosiaalityö, puheterapeutit, fysioterapeutit, toimintaterapeutit, seurakunta ja Tampereen yliopistollinen sairaala ovat myös osa päiväkodin yhteistyöverkostoa.

Kuva; Lola